

Självrapporterade utfall en självklarhet i kvalitetsregister

Margareta Kristenson,

Professor/ överläkare, socialmedicin och folkhälsovetenskap

Institutionen för Medicin och Hälsa

Linköpings universitet

Självrapporterade utfall en
självklarhet i kvalitetsregister?

Självrapporterade resultatmått

Patient

Reported

Outcome

Measures

Självrapporterade resultatmått

Patient
Reported
Outcome
Measures

Varför mäta resultat?

Varför mäta resultat?

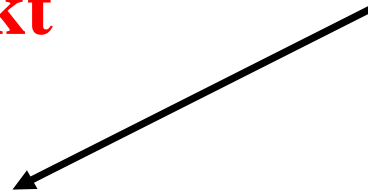
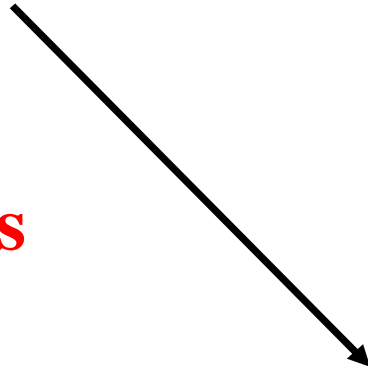
Resurser

Process

Produkt

Resultat

Effektivitet

EFFICACY

Fungerar under idealsituationen.

Kontrollerade kliniska försök.

EFFICACY

Fungerar under idealsituationen.

Kontrollerade kliniska försök.

EFFECTIVENESS

Fungerar i rutinverksamheten

EFFICACY

Fungerar under idealsituationen.

Kontrollerade kliniska försök.

EFFECTIVENESS

Fungerar i rutinverksamheten

EFFICIENCY

Resultat i förhållande till ekonomisk insats.

Varför mäta självrapporterade resultat?

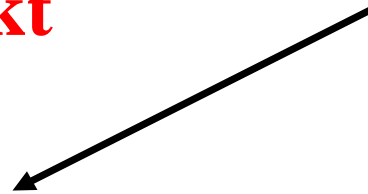
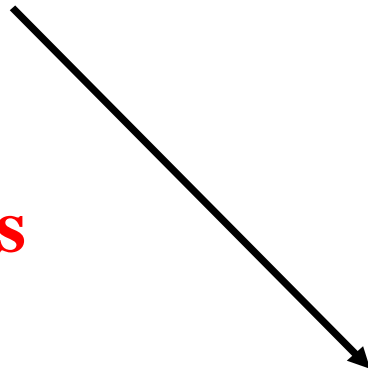
Resurser

Process

Produkt

Resultat

Effektivitet

Fortsatt utveckling av kvalitetsregister...

mot lärande och verksamhetsutveckling utifrån hälsoresultat som speglar

- vårdens alla delar
 - patientens bedömning
-

Hälsa är..

Hälsa är

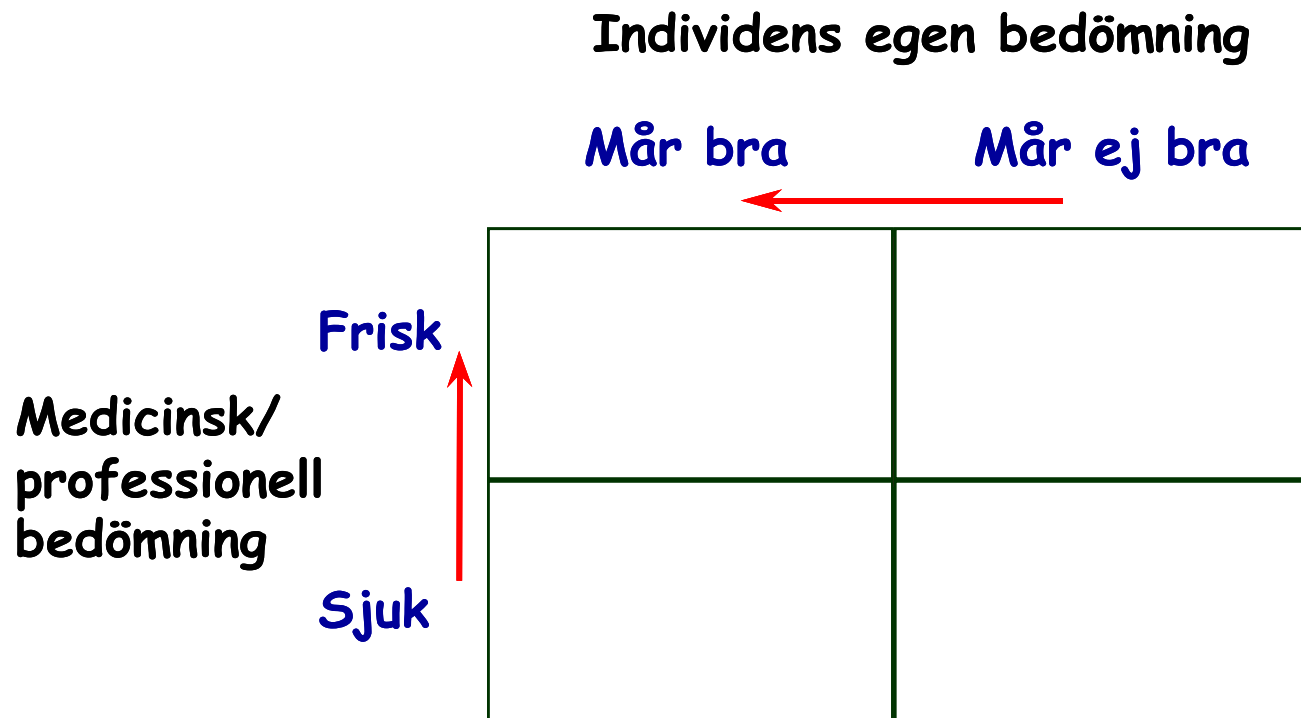
ett tillstånd av

■ *fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande*

inte endast

■ *frånvaro av sjukdom eller skada*

Hälsobegreppet har två dimensioner

Resultatmått

- **Professionella**
 - **Patientrapporterade**
-

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva

- **Patientrapporterade**

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva Hårda

- **Patientrapporterade**

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva Hårda

- **Patientrapporterade**

Subjektiva

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva Hårda

- **Patientrapporterade**

Subjektiva Mjuka

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva Hårda

Professionens bedömning

- **Patientrapporterade**

Subjektiva Mjuka

Resultatmått

- **Professionella**

Objektiva Hårda

Professionens bedömning

- **Patientrapporterade**

Subjektiva Mjuka

Patientens bedömning

Resultatmått

- **Professionella** (*Objektiva* *Hårda*)

Professionens bedömning!

- **Patientrapporterade** (*Subjektiva* *Mjuka*)

Patientens bedömning!

Professionell bedömning: resultatmått

Överlevnad, död

Komplikationer, behov av reoperationer

Läkning, normalisering av patologisk process

Förbättrad organfunktion

Sjukdomssymptom

Patientrapporterade resultatmått

Sjukdomssymptom, patientbedömning

Funktionsförmåga – ADL – boende

Välbefinnande, hälsorelaterad livskvalitet

Upplevd nytta

Patient tillfredsställelse

Möjliggörande faktorer vad mäta PROM

Utveckling av

- Psykometrisk metod
 - Statistisk metod
 - IT teknik
-

Metodfrågor

- Validitet
 - Reliabilitet
 - Responsivitet (känslighet för förändring)
 - Precision
 - Tolkningsbarhet
 - Acceptans
 - Feasibility
 - Appropriateness
-

Mätbarhet

Validitet

Reliabilitet

Responsivitet

Acceptans

Mätbarhet

Validitet

Reliabilitet

Responsivitet

Acceptans

Patientrapporterade resultatmått

Sjukdomssymptom, patientbedömning

Funktionsförmåga – ADL – boende

Välbefinnande, hälsorelaterad livskvalitet

Upplevd nytta

Patient tillfredsställelse

Patientrapporterade resultatmått

Sjukdomssymptom, patientbedömning

Funktionsförmåga – ADL – boende

Välbefinnande, hälsorelaterad livskvalitet

Upplevd nytta

Patient tillfredsställelse

Patient tillfredsställelse..

Nöjd patient = Frisk?

Mätbarhet

Validitet

Reliabilitet

Responsivitet

Acceptans

Mått på hälsorelaterad livskvalitet

- Generiska
 - Sjukdomsspecifika
-

Generiska mått på hälsorelaterad livskvalitet

- EQ-5D

- SF-36

Generiska mått på hälsorelaterad livskvalitet

- EQ-5D Preferensbaserat

Skapat för att ge ett enkelt mått som bas för hälsoekonomiska analyser

- SF-36 Profilbaserat

Skapat för att mäta de självskattade dimensionerna i hälsobegreppet,

EQ- 5D

1) Inga, måttliga eller svåra problem avseende

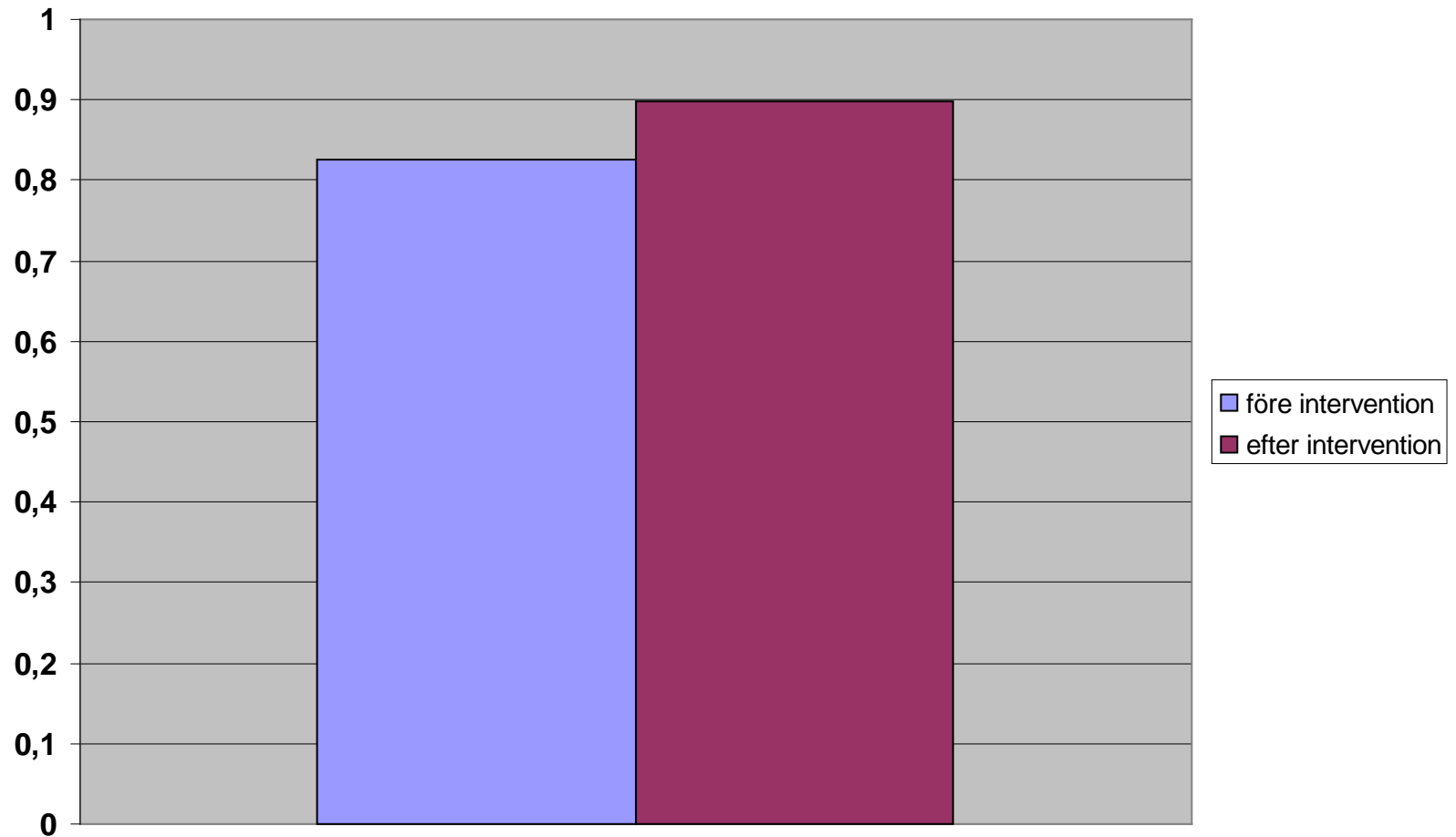
- rörlighet
- hygien
- huvudsakliga aktiviteter
- smärtor/besvär
- oro/nedstämdhet

Svaren kombineras till Index

2) VAS skala ("termometer") om upplevd hälsa

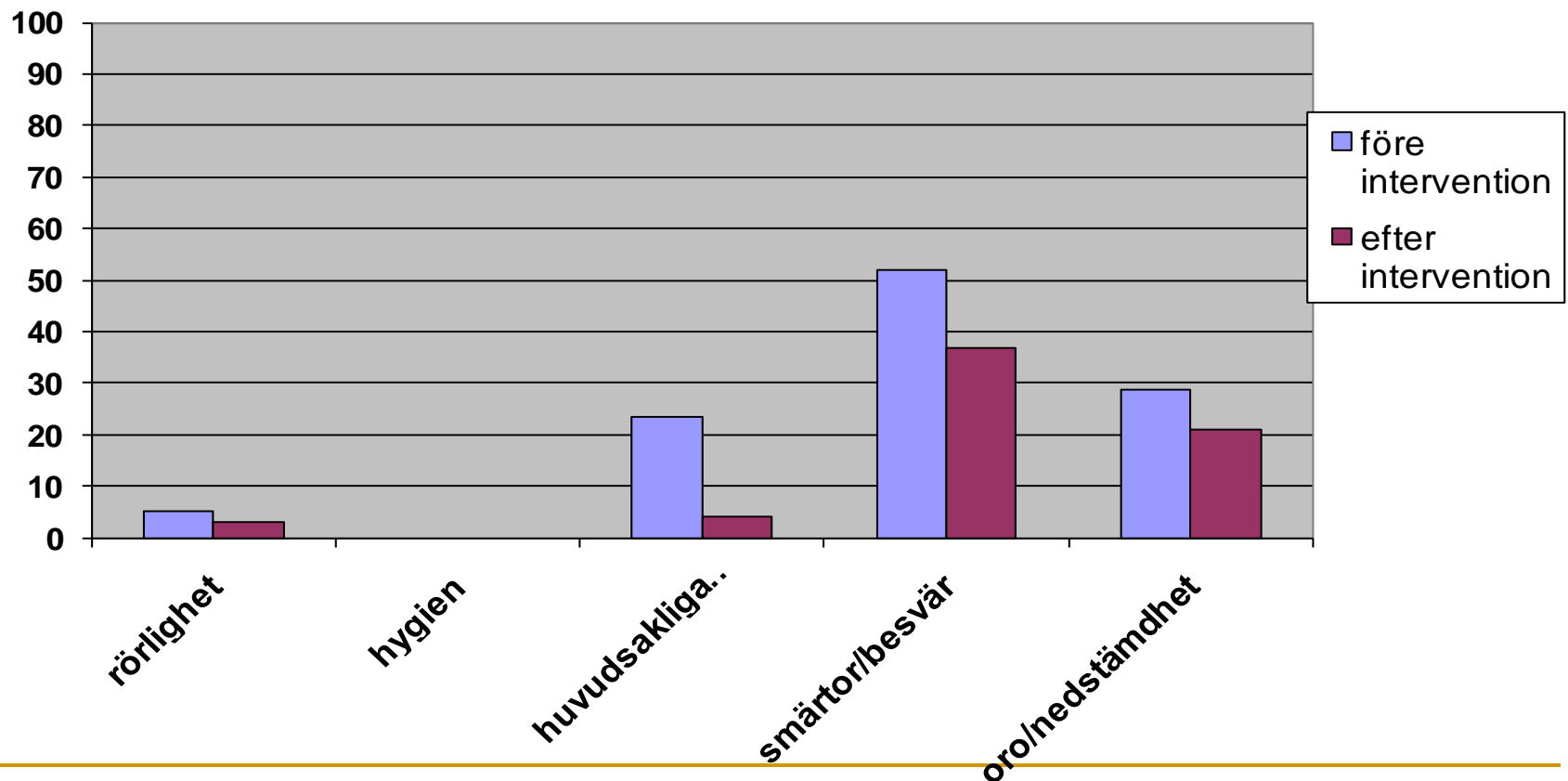
Hjärtinfarkt patienter i gruppgymnastik n=100

EQ-5D index

Hjärtinfarkt patienter i grupp gymnastik n=100

EQ-5D Andel (%) som anger måttliga eller svåra problem inom varje dimension

SF-36,

36 frågor som ger en profil av 8 index

PF Fysisk Funktionsförmåga

RP Fysisk Rollfunktion

BP Smärta

GH Allmän Hälsoupplevelse

VT Vitalitet

SF Social Funktion

RE Emotionell Rollfunktion

MH Psykiskt Välbefinnande

1. I allmänhet, hur skulle Du vilja säga att Din hälsa är:

Utmärkt	Mycket god	God	Någorlunda	Dålig
☐	☐	☐	☐	☐

2. Jämfört med för ett år sedan, hur skulle Du vilja bedöma Ditt allmänna hälsotillstånd nu?

Mycket bättre nu än för ett år sedan	Något bättre nu än för ett år sedan	Ungefär detsamma	Något sämre nu än för ett år sedan	Mycket sämre nu än för ett år sedan
☐	☐	☐	☐	☐

Avbryt testet

Nästa sida

vanlig dag. Är Du på grund av Ditt hälsotillstånd begränsad i dessa aktiviteter nu?
Om så är fallet, hur mycket?

a) Ansträngande aktiviteter, som att springa, lyfta tunga saker, delta i ansträngande sporter

Ja, mycket begränsad

Ja, lite begränsad

Nej, inte alls begränsad

b) Måttligt ansträngande aktiviteter, som att flytta bord, damsuga, skogs promenader eller trädgårds- arbete

c) Lyfta eller bära matkassar

d) Gå uppför flera trappor

e) Gå uppför en trappa

Föregående

Nästa sida

(fortsättning...)

3. De följande frågorna handlar om aktiviteter som Du kan tänkas utföra under en vanlig dag. Är Du på grund av Ditt hälsotillstånd begränsad i dessa aktiviteter nu? Om så är fallet, hur mycket?

	Ja, mycket begränsad	Ja, lite begränsad	Nej, inte alls begränsad
f) Böja Dig eller gå ner på knä	☐	☐	☐
g) Gå <u>mer än två kilometer</u>	☐	☐	☐
h) Gå <u>några hundra meter</u>	☐	☐	☐
i) Gå <u>hundra meter</u>	☐	☐	☐
j) Bada eller klä på Dig	☐	☐	☐

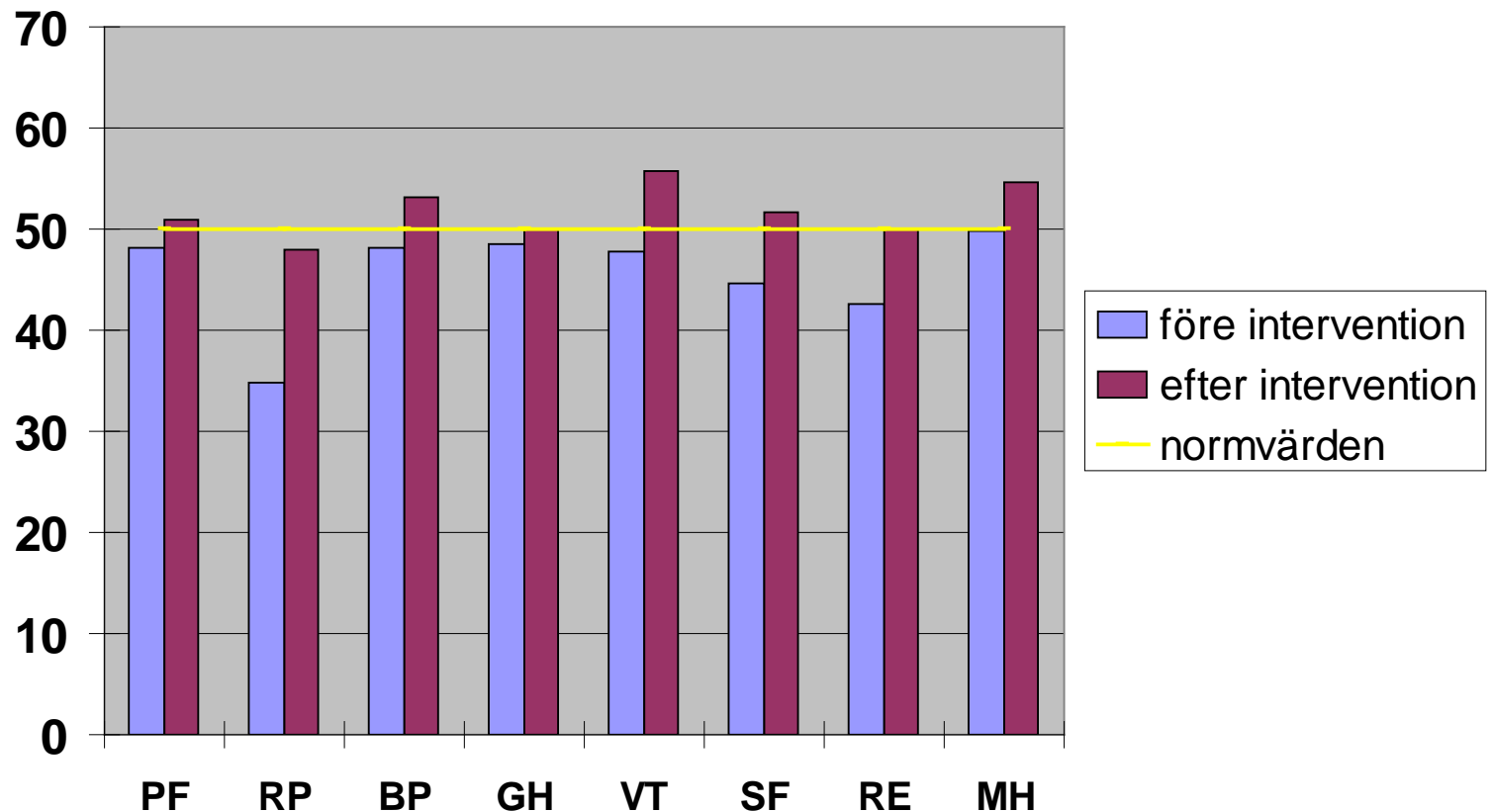
←
Föregående

→
Nästa sida

Hjärtinfarkt patienter i grupp gymnastik

n=100

SF-36 NBS

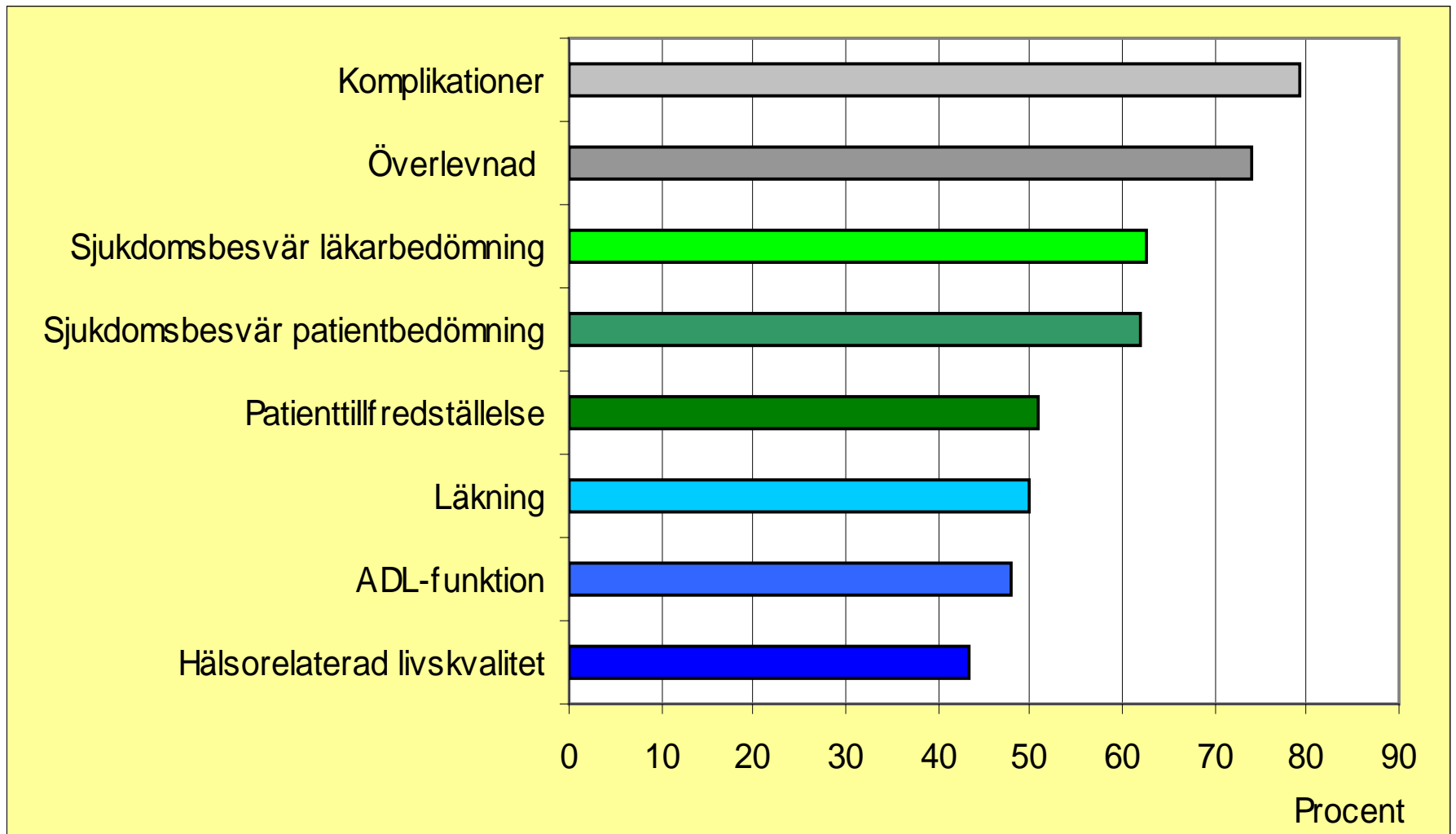
Vad mäter de svenska
kvalitetsregistren?

Vad mätte registren 1998?

Garpenby och Carlsson 1998, Genomgång av
29 nationella kvalitetsregister

<u>Mått</u>	<u>N= 29</u>
Komplikationer	26
Medicinska effekter	20
Livskvalitet (patientdeltagande)	9 (6)

Vad mätte registren 2008?

Vilka PROMs mätt används mest?

- EQ 5 D
 - SF 36
 - HRQoL för specifika grupper och sjukdomsspecifika instrument
-

Mätbarhet

Validitet

Reliabilitet

Acceptans

Patientperspektiv

Sjukhusvårdade patienters syn på PROM via SF-36 och EQ-5D

- ❑ Ger insikt i patientens upplevelse.
 - ❑ Ger bredare kunskaper om olika sjukdomar.
 - ❑ Tidsbesparande vid läkarbesök.
 - ❑ Någon bryr sig!
-
- ❑ Enkäter är bara papper, det är människan bakom pappret man ska ägna sig åt!

Nilsson E, Wenemark M, Bendtsen P, Kristenson M. Respondents satisfaction regarding SF-36 and EQ-5D, and patient's perspectives concerning health outcome assessment within routine health care. Qual Life Res 2007; 16: 1647-54.

Sjukhusvårdade patienters syn på PROMs mätning (SF-36 och EQ-5D) forts.

Majoriteten tyckte att

- ❑ PROM mätning är värdefullt!
- ❑ både SF-36 och EQ-5D var lätta både att förstå, att svara på och gav goda möjligheter till att beskriva ens hälsa.

Nilsson E, Wenemark M, Bendtsen P, Kristenson M. Respondents satisfaction regarding SF-36 and EQ-5D, and patient's perspectives concerning health outcome assessment within routine health care. Qual Life Res 2007; 16: 1647-54.

Respondent tillfredsställelse

- Kunna bidra, göra nytta

Frågornas relevans, användbarhet

- Ta ansvar

Kunna ge korrekt och sanningsenlig information

- Bli sedd/lyssnad på

Känna att någon bryr sig, möjlighet att beskriva sin situation

- Reflektion

Insikter, bekräftelse

*Respondent Satisfaction and Respondent Burden among Differently Motivated Participants in a Health-related Survey
Wenemark M, Hollman Frisman G, Svensson T, Kristenson M ; Field Methods, in press.*

Mätbarhet

Validitet

Reliabilitet

Acceptans

Patientperspektiv

Personalperspektiv

Pekskärm!!

Statistik - Medelvärde för Patientens självrapporterade hälsa enligt SF-36 hälsoenkät

Datumintervall: 2003-01-01 - 2003-05-31

Utskriftsdatum: 2003-05-15

Besökstyp: Alla

Antal poster: 1

Klinikkod: Alla

Stäng

Utskrift

SF-36 Skala

Nytta?

Nytta?

Outcome measures make sense, but
do they make a difference?

Hur används PROMS måtten idag?

Hur används PROMS måtten idag?

För att redovisa resultat av insatser

Hur används PROMS måtten idag?

För att redovisa resultat av insatser

För hälsoekonomiska analyser

Är du en lönsam patient...?

Hur används PROMS måtten idag?

För att redovisa goda resultat av insatser

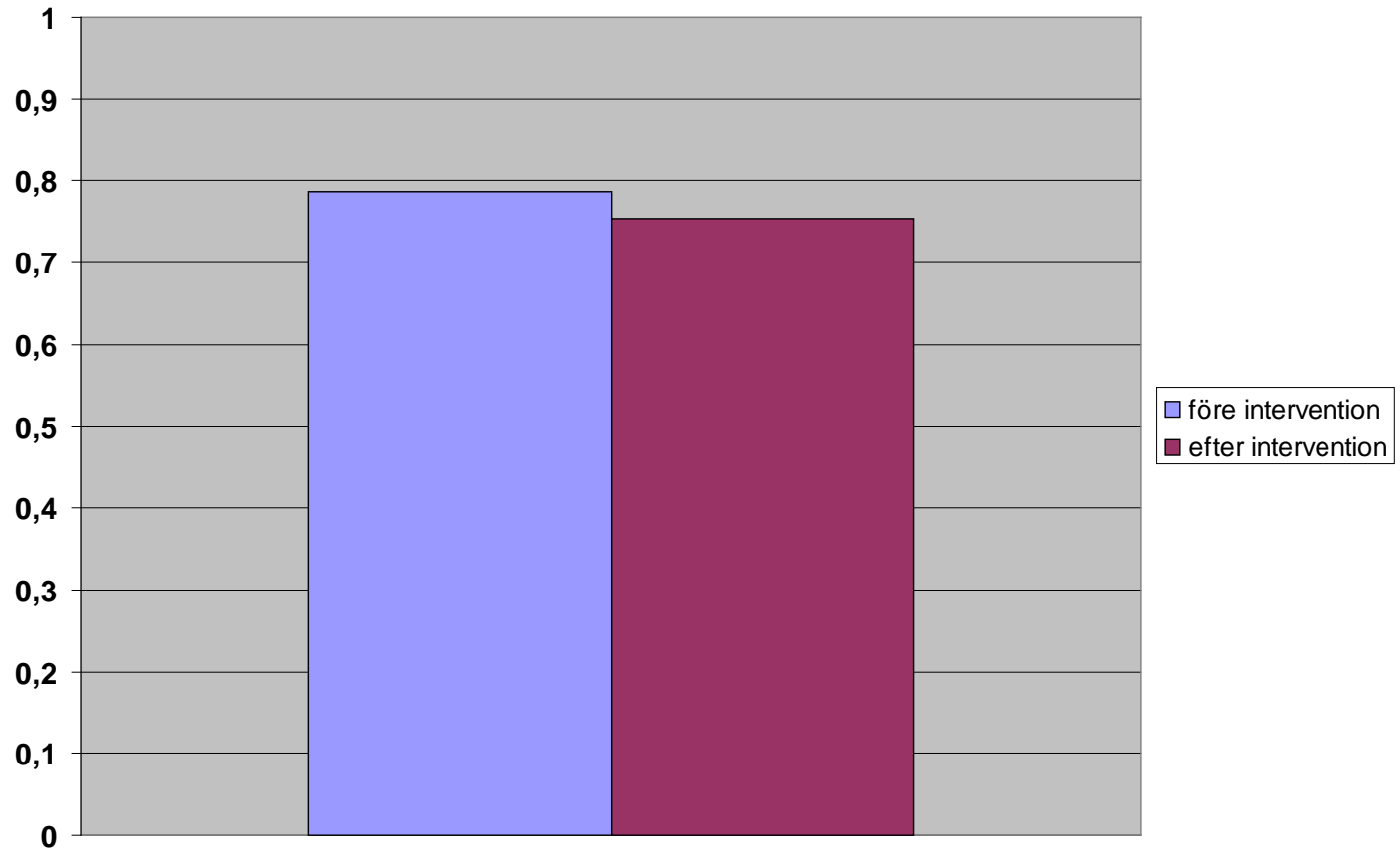
För hälsoekonomiska analyser

För att identifiera subgrupper som inte blir bra?

Som bas för verksamhetsutveckling??

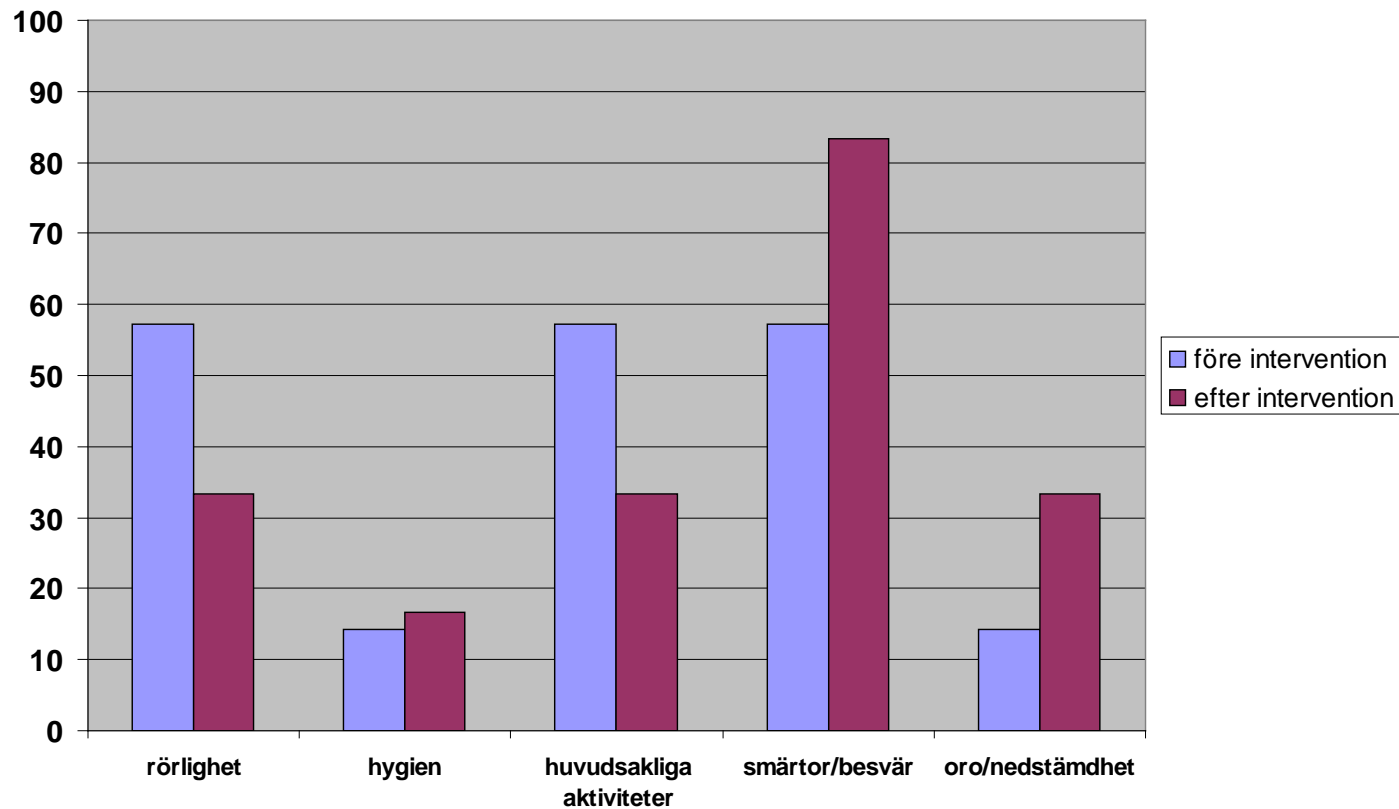
Strokepatienter före och efter dagsjukvård n=7

EQ-5D index

Strokepatienter före och efter dagsjukvård n=7

EQ-5D Andel (%) som anger måttliga eller svåra problem inom varje dimension

Hur använda PROMS måtten i
framtiden?

Hur använda PROMS måtten i framtiden?

- 1) För att redovisa resultat av insatser och för hälsoekonomiska analyser.

Hur använda PROMS måtten i framtiden?

- 1) För att redovisa resultat av insatser och för hälsoekonomiska analyser.
 - 2) För att identifiera subgrupper som inte blir bra som bas för verksamhetsutveckling som speglar hela vårdteamets insatser!
-

Hur använda PROMS måtten i framtiden?

- 1) För att redovisa resultat av insatser och för hälsoekonomiska analyser.
 - 2) För att identifiera subgrupper som inte blir bra som bas för verksamhetsutveckling.
 - 3) Som stöd för kliniska beslut för enskilda patienter!
-

Självrapporterade utfallsmått...

*..Bidrar till helhetsyn på patienterna
Professionella/ kliniska mått och
patientens självrapporterade mått är kompletterande
perspektiv.*

Bendtsen P, Leijon M, Sommer AS, Kristenson M. Measuring health related quality of life in patients with chronic obstructive pulmonary disease in routine hospital settings. Feasibility and perceived value. Health and Quality of life outcomes 2003; 1:5.

Självrapporterade utfall en
självklarhet i kvalitetsregister..

*... för ledning, lärande och dialog mot
hälsoresultat.*
